

1. Co je cílem územní studie?

Cílem územní studie je posoudit, jaký potenciál má území Plzeňského kraje pro rozvoj větrných a fotovoltaických elektráren v nadmístním měřítku a kde by jejich výstavba znamenala nejmenší střety s ochranou přírody a krajiny, krajinným rázem, obcemi nebo dalšími důležitými zájmy v území. Jinými slovy studie přináší odborný pohled na to, kde jsou územní podmínky pro výstavbu příznivější a kde problematické.

Studie tak představuje odborný podklad pro pořizování územně plánovací dokumentace a strategické rozhodování kraje, a to zejména ve vztahu k případnému vymezení tzv. akceleračních oblastí v Zásadách územního rozvoje.

Studie současně ověřuje, jak může Plzeňský kraj spravedlivě přispět k plnění republikových cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 a 2050, které jsou stanoveny v aktualizovaném Vnitrostátním plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu (schválený vládou dne 18. 12. 2024).

2. Je územní studie závazná?

Ne. Územní studie je územně plánovací podklad a sama o sobě není závazná pro rozhodování v území (na rozdíl od územně plánovací dokumentace, která závazná je). Studie nenařizuje ani nepovoluje žádnou konkrétní výstavbu větrných či fotovoltaických elektráren a má tedy zásadně charakter podkladu pro pořizování územně plánovací dokumentace.

3. Lze na základě územní studie povolit stavbu větrné či fotovoltaické elektrárny?

Ne. Pro rozhodování v území je závazná územně plánovací dokumentace. O konkrétních záměrech se rozhoduje až v samostatných správních řízeních podle stavebního zákona a dalších právních předpisů. Územní studie přitom může sloužit jako odborný podklad, nicméně klíčový je vždy soulad s územně plánovací dokumentací.

4. Vymezuje územní studie akcelerační oblasti?

Ne. Akcelerační oblasti mohou být vymezeny pouze v územně plánovací dokumentaci (konkrétně v územním rozvojovém plánu, zásadách územního rozvoje nebo územním plánu).

5. Můžou výstupy územní studie sloužit jako podklad pro vymezení akceleračních oblastí?

Ano. Jedním z hlavních cílů územní studie je vytvořit odborný podklad pro případné pořízení nebo změnu územně plánovací dokumentace, která jako jediná může akcelerační oblasti vymežit. Za tímto účelem územní studie vytipovala potenciálně vhodné plochy pro větrné a fotovoltaické elektrárny.

6. Znamená zařazení plochy do územní studie, že zde bude větrná nebo fotovoltaická elektrárna skutečně postavena?

Ne. Zařazení plochy do územní studie znamená pouze to, že byla na základě provedené analýzy vyhodnocena jako potenciálně vhodná, resp. nejméně konfliktní, z hlediska územních podmínek v nadmístním měřítku. Toto zařazení však neopravňuje k přímé realizaci konkrétního záměru. Každý záměr musí případně projít samostatným procesem přípravy, zajištěním souladu s územně plánovací dokumentací a následně povolovacími řízeními podle platných právních předpisů.

Územní studie tedy nepředjímá, zda na identifikovaných plochách dojde k výstavbě.

7. Proč je ve studii identifikováno více ploch, než odpovídá cílovému výkonu kraje?

Počet ploch záměrně převyšuje orientační cílový výkon kraje, který by odpovídal jeho spravedlivému podílu na naplňování republikových cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 a 2050. Studie tak funguje jako katalog územních možností, nikoli jako závazný plán plného využití všech ploch.

Tento postup vytváří prostor pro další rozhodování a umožňuje výběr pouze části ploch podle dalších kritérií (např. místní podmínky, postoj dotčených obcí, dostupnost a kapacita elektrizační soustavy).

8. Podle jakých kritérií byly plochy vybírány?

Výběr ploch vycházel z komplexního, multioborového posouzení území. Studie systematicky zmapovala přírodní, kulturní a civilizační hodnoty a limity využití území a vyhodnotila jejich význam pro rozvoj větrných a fotovoltaických elektráren. Zohledněny byly zejména aspekty ochrany přírody a krajiny, krajinného rázu, ochrany obytné zástavby, ochrany zvláště chráněných druhů (zejména druhů citlivých na provoz větrných elektráren), dále technické podmínky v území a vazba na elektrizační soustavu.

Na základě tohoto vyhodnocení byla identifikována území s relativně nižší mírou potenciálních konfliktů, která následně sloužila jako podklad pro vymezení konkrétních ploch označených jako potenciálně vhodné.

Použitý metodický přístup odpovídá současné odborné praxi a vychází i ze zkušeností a podkladů využívaných v zahraničí při obdobných studiích.

9. Byly při vymezení ploch zohledněny všechny existující hodnoty a limity využití území?

Ne. Územní studie vychází z dostupných dat a hodnotí území v nadmístním (krajském) měřítku. Zohledňuje hlavní přírodní, kulturní a civilizační hodnoty a limity využití území, ale nemůže postihnout všechny podrobnosti, které se standardně prověřují až při přípravě konkrétního záměru. To znamená, že ani v rámci vymezených ploch není případná výstavba automaticky bez dalších podmínek. V navazujících řízeních se vždy posuzují další aspekty, např. hlukové limity, technické podmínky připojení do sítě nebo další specifické zájmy v území.

10. Proč je pro Plzeňský kraj důležité znát potenciál území pro případný rozvoj větrných a fotovoltaických elektráren?

Rozvoj větrných a fotovoltaických elektráren v kontextu celé republiky vyplývá z aktualizovaného Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu (schválený vládou dne 18. 12. 2024). Tento dokument představuje základní strategický rámec pro plnění klimaticko-energetických závazků ČR vůči Evropské unii a vymezuje hlavní směry rozvoje energetiky do roku 2030, s výhledem k roku 2050. Dokument reflektuje evropský legislativní rámec, zejména balíček Fit for 55 a novelizovanou směrnici RED III, a v oblasti výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů označuje větrné a fotovoltaické elektrárny za prioritní technologie, které mají tvořit hlavní osu dalšího rozšiřování výrobních kapacit.

Plzeňský kraj se proto prostřednictvím územní studie rozhodl prověřit a odborně posoudit, jaký rozsah rozvoje větrných a fotovoltaických elektráren je v jeho podmínkách možný, environmentálně přijatelný a přiměřený jeho podílu na plnění republikových cílů.

11. Kolik větrných elektráren by mohlo na území kraje teoreticky vzniknout?

Aby Plzeňský kraj spravedlivě přispěl k naplňování republikových cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 a 2050, mohlo by na jeho území do roku 2030 teoreticky nově vzniknout cca +14 větrných elektráren, resp. do roku 2050 cca +54 větrných elektráren (tj. cca +40 v období 2030–2050).

Tyto odhady vycházejí z modelového parametru současné moderní větrné elektrárny s jednotkovým výkonem cca 5 MW a průměrem rotoru kolem 160 m.

12. Kolik fotovoltaických elektráren by mohlo na území kraje teoreticky vzniknout?

Aby Plzeňský kraj spravedlivě přispěl k naplňování republikových cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 a 2050, mohlo by na jeho území do roku 2030 teoreticky nově vzniknout cca +360 MW instalovaného výkonu ve fotovoltaických elektrárnách, resp. do roku 2050 cca 1 500 MW (tj. cca +1 140 MW v období 2030–2050).

Při orientačním bilančním přepočtu 1 ha = 1 MW instalovaného výkonu by tento rozsah odpovídal přibližně 360 ha ploch do roku 2030 a cca 1 500 ha do roku 2050.

13. Budou nové fotovoltaické elektrárny zabírat zemědělskou půdu?

Územní studie prokázala, že Plzeňský kraj již nyní disponuje významnými vnitřními rezervami pro rozvoj fotovoltaických elektráren, které jsou schopny – navíc s dostatečnou rezervou – pokrýt očekávaný příspěvek kraje k naplnění republikových cílů do roku 2030 i 2050, aniž by bylo nutné ve větší míře zabírat zemědělskou půdu.

Tyto rezervy se nacházejí převážně mimo volnou krajinu. Jedná se zejména o rozsáhlé zastavitelné plochy výroby a skladování již vymezené v územních plánech obcí a o stávající velkoplošné výrobní a logistické areály. Tyto plochy představují významný potenciál pro tzv. víceúrovňové využití území, zejména formou instalace fotovoltaických systémů na střechách skladů, hal a dalších plošně rozsáhlých objektů a ve vnitřních plochách areálů.

FAQ

Případný rozvoj „pozemních“ fotovoltaických elektráren nadmístního významu (cca nad 5 MW) na zemědělské půdě je proto v tomto kontextu spíše doplňkový a studie jej uvažuje pouze ve vazbě na významné liniové bariéry v území (dálnici D5).

14. Bude Plzeňský kraj vymezovat akcelerační oblasti pro rozvoje OZE?

Plzeňský kraj zatím neplánuje vymezit akcelerační oblasti a to zejména z toho důvodu, že v současné době běží proces změny č. 2 územního rozvojového plánu. Ten se realizuje v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj a má za úkol navýšit instalovaný výkon OZE o 3 GW. Pokud tomu tak bude, tak další vymezování na úrovni kraje se jeví jako nadbytečné.

Případné další dotazy k územní studii můžete zaslat na e-mailovou adresu:

studie.OZE@plzensky-kraj.cz.

Jak nahlíží na problematiku akceleračních oblastí Ministerstvo životního prostředí lze dohledat zde:

<https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-k-akceleracnim>